

יום	יום להודש	יום מוהר"ן	ליקוטי ה"ח	ליקוטי משנה ברורה	ליקוטי עצות	שולחן ערוך אבן העזר
שבת	כ"ט	נ	קנב	חזרה	תכה-תכו	סי'ן סק"א
א	א'	נ:	קנב	רמא:	תכה-תכו	סי'ן סק"א
ב	ב'	נא:	קנב	רמב:	תכה-תכו	סי'ן סק"א
ג	ג'	נא:	קנב	רמב:	תכה-תכו	סי'ן סק"א
ד	ד'	נב:	קנב	רמג:	תכה-תכו	סי'ן סק"א
ה	ה'	נב:	קנב	רמג:	תכה-תכו	סי'ן סק"א
ו	ו'	נג:	קנב	חזרה	תכה-תכו	סי'ן סק"א

בקרני אור

יו"ל ע"י קהילת חסידי ברסלב
בנשיאות הגה"צ רבי יעקב מאיר שכטער שליט"א
ברעזאן

167 | פרשת במדבר | כ"ט אייר ה'תש"פ

דבר המערכת

ומלכותו ואמונתו לעד קיימת

"הנה ימי השבועות הקדושים ממשמשים ובאים, בעל הרחמים יחוס עלינו שנזכה לגמור ימי הספירה בקדושה ובטהרה, שנזכה על כל פנים מעתה להכין עצמנו כראוי לקבלת התורה הקדושה בחג הקדוש הזה הבא עלינו לטובה. ואם אמנם עדיין צריכים לשבר הלב על זה הרבה ולבקש ולהתחנן לפניו יתברך על זה הרבה, ולבכות לפניו בדמעות שליש כבן הבוכה לפני אביו שיקרבנו גם כן בתוך בני ישראל הכשרים הזוכים לקבלת התורה בשבועות, אף על פי כן ביותר צריכין לחזק את עצמנו בשמחה בכל יום, כי עיקר הכלי לקבלת התורה הוא שמחה" (עלים לתרופה, מהכתב קל).

אסור לנו לשכוח שההכנה מותנית בשתי כוחות אלו: לצד הצעקות העצומות והכיסופים קורעי הלב, חובתנו להתעורר לשמוח ולהאמין שגם לנו נכוננו ימים אלו לזכות להתחדש בקדושת התורה. עלינו לעורר בטחון ושמחה כדי שיהיו לנו את הכלים לקבלת התורה, ולדברי רבי נתן במכתבו זה, יש אפילו להתחזק בכך "ביותר".

לפני שאנו ניגשים להתחנן לזכות לתורה, עלינו להקדים את השמחה והבטחון, ולהתבונן על כך ש"אהבת עולם אהבתנו ה' אלוקינו חמה גדולה ויתירה חמלת עלינו", והיא שתחזק אותנו להאמין ולבטוח, שכשם ש"אבותינו שבטחו בך ותלמדם חוקי חיים, כן תחננו ותלמדנו, כי בשם קדש הגדול הגיבור והנורא בטחנו נגילה ונשמחה בישועתך".

ההתעצמות בשמחה ובבטחון היא שמונעת את הזקנה והייאוש, ומעוררים את הלב לגשת אל הקודש ולכסוף מחדש "רצוננו לראות את מלכנו". **כי שבועות הוא חסד עליון ורחמים גדולים, כי בשעת מתן תורה, נראה להם כזקן מלא רחמים** (ליקוטי מוהר"ן, נז).

העורכים

והעיקר כדי שנזכה על דם לאמונה בשלימות, שהוא העיקר" (ליקוטי הלכות ראש חודש ה'). האמונה היא עצת העצות נגד כל כחות הרע שבעולם.

את ימי הספירה אנו מסיימים בשבוע זה בתקון מידת ה'מלכות', מלכות היא אמונה ויראה (ראה ליקוטי מוהר"ן ח"א סי' ל"ה וח"ב סי' ע"ז). **תקון מידת ה'מלכות' פירושה, שנקבל עלינו עול מלכותו יתברך ונאמין במציאותו שהוא המושל היחידי בעולם,** ונתיירא להמרות פיו, וכל פעולותינו ומחשבותינו ודבורינו בעולם העשיה - שהוא מקום התגלות המלכות - יהיו רק לפי ידיעה אמיתית זו.

כאשר נכנסת באדם רוח שטות המקררת ומסתירה את הידיעה כי ה' הוא האלוקים, דהיינו, שהוא המשגיח בפועל ומנהיג את כל מציאות חיינו, אזי יכול האדם לבוא לידי טירוף זה של עשיית דבר כנגד מי שחיינו תלויים בו בכל רגע ממש. אין ספק שכאשר יתברר ויתאמת אצל האדם בתמימות כי ה' הוא האלוקים, תיפול עליו אימתה ופחד להמרות פיו ית'.

לפעמים מתלבש רוח השטות בצורה של קרירות ופריקת עול ח"ו, אבל ברוב הפעמים זה בא כתוצאה מעצבות ונמיכות רוח נפולה. החוטא הפושע שנכשלו כל כך הרבה, מגדילים את רוח השטות עד שנעלם מהם שה' אתם עמם ואצלם, הם לא יודעים שה' מחיה אותם ורוצה אותם גם ברגע זה ושהוא קרוב אליהם בתכלית באהבת עולם להצילם. **זהו גם כן העלמת מידת ה'מלכות' והאמונה; נסתרה מהם ההשגחה הפרטית הרחומה, שה' נמצא ממש אתם גם בעומק שפלותם.**

ועל כך בדיוק נתגלה להם ה' בעת מתן תורה כ'זקן מלא רחמים', ובצדקתו של משה המשיך להם את הידיעה העצומה: 'אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלוקים', אף ש"נדמה להם שהם רחוקים מאד מהשם יתברך, וכבר אבד נצחם ותוחלתם מהו", צריך לעוררם ולהקיצם, שלא יהיו מייאשים עצמם בשום אופן בעולם יהיה איך שיהיה, ולהראות להם ולהאיר בהם, **כי עדיין ה' עמם ואצלם וקרוב להם, ואפילו בתוך הארץ ממש, אפילו אם נפלו לשאול תחתית ח"ו"** (ליקוטי מוהר"ן תניינא, ז).

על אמונה זו חובתנו להרעיש עולם ומלואו, שנזכה להיטהר מרוח השטות והכפירה שמעלימים את הרחמנות הזאת. מי שחש זקנה וחולשה בעוצם רצונותיו וכיסופיו לשוב בתשובה שלימה ממש, מי שכבר נותן לנחש הקדמוני שישכבו וישכנו בעצלות ועצבות בלי שיעמוד כנגדו בהתנגדות יתירה - צריך להגור כלי הקרב לתקן את מידת המלכות והאמונה, ולהתחדש לקראת החתונה הגדולה כדי שיזכה להיטהר מכל עוונותיו ולקבל את התורה בשלימות.

ככל שנרבה להשתוקק לקבל טהרת האמונה מאוצרו של הצדיק בימי הספירה, כן נזכה להתחדש בחג השבועות לפתוח לנו מחדש את ה"אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלוקים" שלא מותר מקום לקרירות וחולשה אלא התעצמות בתשובה ותפילה בשלמות מכל מדרגה שהיא.

"ואטרה ואתקדש בקדושה של מעלה" - הזעקה מנסרת בחלל בית המדרש, מתגברת ומעצמת מרגע לרגע, מעומק הלב, מפנימיות הנפש המתגעגעת לאלוקיה. וכי מילתא זוטרתא היא, 'ספירת העומר' אצל המקורבים לצדיק... הן כל מהותה של מצוה זו היא רצונות וכיסופים אשר רבינו הקדוש גילה את עוצם כוחם לטהרת הנפש מכל זוהמא שהיא, מה גם בבואנו להכין עצמנו ל'פסקה זוהמת' וקבלת התורה מחדש, אשר כדברי מוהר"ן היא היא המצוה הנבחרת המסוגלת לכך, וכהשתפכותו בנועם תפילותיו: "אתה יודע הכח של כל מצוה להוציא אותנו ממקומות שנפלנו לשם פעוונותינו הרבים ולקרבוני אלך, ובפרט מצוה הזאת של ספירת העומר, אשר נתת לנו מצוה הקדושה הזאת כדי לצאת ממ"ט שערי טומאה וליכנס למ"ט שערי הקדושה" (ליקוטי תפילות ח"ב, לו).

אולי כדאי להתבונן מעט, בנוסף לכלליות הצעקה לזכות לקדושה ולטהרה, ליסוד נפלא אשר הוא עיקר הטהרה מהעוונות, והוא יסוד כח ההתקדשות, אשר נפתח בימים אלו, ובפרט ביום השבועות הקדוש, אליו נשואות עינינו.

רבינו הקדוש מלמדנו שבאמת, עבירה ועוון וכל דבר טומאה חלילה, הינם מציאות רחוקה ביותר בתכלית מאתנו. שכן, "מי שיועד קדושת ישראל מאין הם לקוחים, ויועד רוחניות ודקות של ישראל, הוא יודע שישאל הם רחוקים לגמרי מעוון, ואין עוון שייך להם כלל כלל לא, לפי גודל קדושתם משרשם" (ליקוטי מוהר"ן תניינא, ז). אין בכל זאת מצליח הרע להכשיל?! "חז"ל מגלים לנו את הסוד: **"אין אדם עובר עבירה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות"** (סוטה ג.) וכאשר האדם מאבד את דעתו שוב אין פלא שהוא נכשל.

רבינו הקדוש מרחיב שם במהות הדעת אותו איבד האדם, ואשר משה רבינו וכל צדיקי הדורות - בגודל רחמנותם על החוטא שנפל לצרה צרורה שכזו הגדולה מכל יסורי תבל - מוטרטים נפשם כדי לשוב ולהאיר לו זאת, ובכך מצילים אותו מן החטא ומחזירים אותו בתשובה. את הדעת המשיך משה רבינו במעמד הר סיני, הוא **"פתח לנו אור הדעת, וגילה לנו, כי יש אלקים שליט בארץ, כמו שכתוב, אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלקים"** (ליקוטי מוהר"ן, שם).

נדמה לנו שזו ידיעה פשוטה שכל בר ברב דחד יומא יודע אותה ישר והפוך, אבל לאמתו של דבר אנו אולי יודעים לחזור על המילים, אבל **כדי שזה יהפוך לדעת' שמנהיג את כל פעולותינו בפשיטות, זקוקים אנו לטהרה גדולה ולכח הצדיקים המאירים זאת על ידי הספירה וקדושת חג השבועות.** כדי שתתיישב האמונה הפשוטה הזאת בלבנו באמת, זקוקים אנו לכח עליון של תפחת אור הדעת, ועל כך אנו זועקים להיטהר ולהתקדש, שתסור זוהמת הטפשות והשטות הנובעים מכח כל העבירות שמטמטמות את הלב (וימא לט). ושנקבל את קדושת האמונה החיה בלבנו.

וכדברי רבי נתן על סוד הצעקה הגדולה בספירת העומר: "זהו בחינת גודל הצעקה מעומק הלב שנוהגין בני ישראל הכשרים לצעוק בשעת הספירה, כי הוא בחינת צעקת הלב ממעמקים כדי שנזכה להמשיך עצות עמוקות כדי שנזכה ליטהר על ידם מזהמתנו ומטומאתנו כדי שנזכה לקבל התורה בשבועות,

פניני אור

אמרות מהורות מרביה"ק ותלמידיו

פעם אחת בראש חודש קש"ת התחילו להתפלל שחרית, הלך רבנו אל רבי נפתלי ואמר לו: "נפתלי, מקנה?" ויען ויאמר: "אלף אחר התפלה". אמר לו רבנו: "ראש חודש דאך מען פריער גיין אין וואסער אריין" - "בראש חודש צריכים לילך למים קדם התפלה". ותכף חלץ רבי נפתלי את הטלית והתפלל והלך אל המקנה.

(שיח שרפי קודש)

לתגובות והערות
3323796@gmail.com
ניתן לקבל את הגיליון באימייל מדי שבוע

הדל"ג 6:59 - נין החמה 5:33 - מוזיק"ש 8:13
צאת השבת 8:16 - צאה"ש לר"ת 8:52

מנו ועצרו!

סוד 'מימי' המקוה!

השבוע - כמו בכל שנה ושנה - נתחיל חומש 'במדבר' בשבת שלפני חג השבועות, וכבר הובא בשו"ע הסימן הזה: **"מנו ועצרו"** (ש"ע א"ח תכח, ד) "פירושו: 'במדבר' שהוא מניין בני ישראל, קודם עצרת" (שם, משנ"ב ס"ק ז).

והטעם שעשו סימן הזה, כדי שלעולם תפסיק הפרשה הזאת בין פרשת 'בחוקותי' שיש בה קללות התוכחה ובין חג השבועות, שהוא יום הדין על הפירות, שלא יקראו הקללות סמוך ליום הדין ויהיה לו פתחון פה לטשן לקטרג ח"ו" (לבוש א"ח סימן תכח סעיף א).

רזין עילאין נאמרו בליקוטי הלכות, על הקשר בין פרשת 'במדבר' לבין חג השבועות, ועל היותה הכנה ראויה לקבלת התורה. והרי אחד מהם:

כאשר עלה משה למרום לקבל את התורה, התקנאו בו מלאכי השרת ואמרו לפני הקב"ה: "דיבוננו של עולם, מה לילוד אשה בינינו?" ורצו שתישאר התורה אצלם ולא תינתן לישראל. משה רבינו התפחד מהם, עד שאמר להקב"ה: "ריבוננו של עולם, מתייראי אני שמא ישרפוני בהבל שבפיהם". ועל כך אמר לו הקב"ה: **"אחוז בכסא כבודי**, וחזור להן תשובה", כמסופר כל זה בגמרא (שבת פח ב).

ענין זה קורה אצל כל יהודי שרוצה להתקרב לה'; מלאכי השרת מתקנאים בו על מדרגתו הגדולה, ורוצים להפילו ולהשליכו, ולשרוף אותו בהבל פיהם. "כי איש הישראלי נברא שיהיה לו ממשלה על המלאכים, וצריך כל אחד לראות שיבוא לזה התכלית, שיהיה לו ממשלה על מלאכים, אך צריך לשמור עצמו מאד ולראות שיהיה לו כח לעמוד בממשלה זו, שלא יקנאו בו מלאכי השרת ויפילו אותו ח"ו, כי המלאכים מתקנאים מאד באדם כזה שיש לו ממשלה עליהם" (ליקוטי תניינא, א).

והעצה לכך היא: **לאחוז בכסא הכבוד**, שפירושו: להתחבר יחד עם כל נשמות ישראל, המורשים וחצובים מתחת כסא הכבוד! ובה ינצל מהם (כמבואר שם בליקוטי, עיי"ש).

אי לכך, בבואנו לקבל את התורה, עלינו להכין את עצמנו מקודם - לבל יתקנאו בנו המלאכים ויפילונו - וזאת, ע"י שאנו קוראים פרשת 'במדבר' בה מסופר על מניין בני ישראל, כיצד כולם חונים יחד סביב המשכן, איש על מחנהו ואיש על דגלו.

כשמטרת המניין והקריאה היא **"כדי לעורר שורשי נפשותם שזה צריכין קודם קבלת התורה בשבועות**, שאז מתעורר קנאת המלאכים, כמו שנתקנאו במשה כשעלה לקבל את התורה עד שנתן לו ה' יתברך עצה לאחוז עצמו בכסא הכבוד, כמו שמבואר. ועל כן נצטוו למנותם להביאם כולם במנין ובמספר, איש מהם לא יעדר, בבחינת 'המוציא במספר צבאם איש מהם לא יעדר', ולמנותם בשמותם דייקא, כדי לעורר כל שורשי נשמותם, כדי להניצל מקנאת המלאכים" (ליקוטי, ערב ה, לא).

בשבת זו אנו מתקשרים יחד לכל נשמות ישראל, ויש לנו כח לקבל את התורה, מבלי להתירא מקנאת המלאכים!
(ע"פ ליקוטי הלכות, ערב ה, לא)

ה"מים" המטהרים, וסוד טבילת המקוה של חג השבועות שעל ידה עולים ומתחברים לשער החמישיים.

ומחמת קוצר הגליון נזכיריהו בס"ד בקיצור נמרץ:

כל אדם יש לו ב' רוחות - ב' חלקי חיות - האחת כאן בעוה"ז [שהיא נקראת בשם 'פועל'] והשניה למעלה בעולם העליון [שהיא נקראת בשם 'כח']. וככל שהוא מקדש את עצמו ועושה מצוות ומעשים טובים, הוא מקשר את רוחו התחתונה לרוחו העליונה, וממשיך לעצמו חיות משורשו העליון [ומוציא את הקדושה מן הכח' אל הפועל' ומגלה מלכות ה' בעולם].

ולאידך גיסא, כשהוא עושה עבירות ח"ו ומטמא את עצמו, הוא מנתק את עצמו מהחיות העליונה, ואז עוזבת אותו גם החיות התחתונה ושורה עליו רוח טומאה. "כי על ידי כל עבירה ח"ו נסתלק הרוח חיים דלתא ונתעלם למעלה, וחוזר ונתעלם הפועל בהכח בבחינת הסתרה, ואזי שורה עליו בחינת רוח הטמאה שהיא בחינת חיות שנפרד משרשו מבחינת רוח דלעלא". (ליקוטי הלכות, הכשר כלים ד, יב).

והנה, ה"מים" שקדמו לעולם, ורוח אלקים [דא רוחו של משיח] היתה מרחפת על פני המים, היא בחינת ה"כח" של כל הבריאה כולה. "כי מים הוא בבחינת 'כח' נגד כלל הבריאה, כי גם בהריאה בעצמה יש בחינת כח ופועל, ומים הם בבחינת 'כח' נגד כלל הבריאה, כי מתחילה היה העולם מים במים, כמו שאמרו רבותינו ז"ל, ואז היה כל העולם וכל אשר בו, ב'כח' בתוך המים, ושם היה רוח אלקים, שהוא רוח של משיח, מרחפת, שהוא כלל כל הרוחות והחיות דלעילא ולתתא של כל באי עולם, ואחר כך יצא הכל מכח אל הפועל" (שם).

אי לכך, כשהאדם שנטמא [אשר התנתק ע"י טומאתו מהשורש העליון של ה"כח" ואיבד את הוצאת הקדושה מן הכח אל הפועל] טובל בתוך המים, הרי הוא עולה לשורש העליון, ל"כח" של הבריאה בטרם יצאה אל ה"פועל", וממשיך על עצמו רוח חיים חדש!

וכלשון מוהרנ"ת:

"ועל כן הטמא שנטמא שהוא על ידי שנסתלק ממנו החיות בבחינת פועל, ונתעלם בבחינת הכח, הוא צריך לטבול במים כדי לחזור לשורשו, לשורש הרוח דלעילא, בבחינת כח העליון, כדי לחזור ולהתבטל שם, כדי לחזור להוציא משם מחדש מכח אל הפועל שיהיה נמשך עליו רוח חיים דקדושה מבחינת רוח דלעילא שהוא בחינת רוח אלקים, רוחו של משיח, המרחף על פני המים, שמשם כל הטהרות והקדושות" (שם).

ולסיכום, במילים פשוטות:

אדם שנטמא ואיבד את רוח החיים הרוחנית, זוכה ע"י הטבילה במי המקוה להמשיך על עצמו רוח חיים חדשה מהשורש העליון! נ.ב. בשבוע הבע"ט יתבאר ענין חג השבועות, וסוד המקוה שטובלים באשמורת הבוקר, ע"פ כל הנ"ל.

בבואנו לבאר סוד המקוה, נבאר בתחילה סוד ה"מים" אשר נתן ה' בהם כח מיוחד לטהר את האדם מכל הטומאות ולהמשיך עליו כל הקדושות [כשהם נמצאים במקוה כשרה ע"פ כללי ההלכה].

אך לפני שנבאר את סוד פנימיות הכח שיש ב"מים", נזכיר דבר-פלא, שאנו רואים שאפילו בגשמיות יש לאדם חיות גדולה מהמים, לא רק משתייתם ושאר ההשתמשות שבהם [כגון כיבוס בגדים וניקיון הבית וכיו"ב] אלא אף מעצם ראייתם, וכל שכן מהרחיצה והטבילה בהם.

וכפי שאנו רואים לדוגמא, שכשנוטעים לטייל, עיקר הנאת רוב המטיילים הוא כשמגיעים למקום שיש שם מים. ואפילו אם אין מנסיסים לשם רק בהונות רגליהם, או אפילו הולכים ויושבים ליד המים, יש להם חיות גדול מזה. ויותר מכך: אפילו שמיעת קול שכשוך המים, גורם שלווה הנפש.

ולא לחינם הוא כן, אלא כל זה הוא מחמת שורשם הרוחני של המים, שהוא גבוה מאד מאד, אשר מזה השתלשל שאפילו בגשמיות יש לאדם חיות ועונג גדול מהמים.

וכפי שמובא בספר כוכבי אור:

"מוהרנ"ת ז"ל יצא פעם אחת מטבילתו במים, ונהנה אז מאד מהמים. ואמר אז לאבי שמחמת שהמים נמשכים ממקום עליון לאין ערך ברוחניות (כמבואר מזה בכתבי הא"י ז"ל), על כן גם בגשמיות יגיע מהם טובה ועונג להאדם." (כוכבי אור, שיחות וסיפורים, ב).

ובכן, רזין עילאין נאמרו בסוד ה"מים" ומדוע יש בהם כח לטהר את האדם, והיסוד אשר עליהם נבנים רוב הביאורים בליקוטי הלכות, הוא מה שמובא בדברי חכמינו ז"ל שהמים קדמו לבריאת העולם, ועוד לפני היום הראשון של ששת ימי בראשית כבר היו המים בעולם, כמו שמוכח מלשון הפסוק שמספר על מה שהיה לפני בריאת השמים והארץ ביום הראשון: "והארץ היתה תוהו ובוהו וחושך על פני תהום ורוח אלקים מרחפת על פני המים" (בראשית א, ב).

וכמו שכתב רש"י: "המים קדמו, שהרי כתיב רוח אלקים מרחפת על פני המים, ועדיין לא גילה המקרא בסידור הקודמים והמאוחרים כלום בריית המים מתי הייתה, הא למדת שקדמו המים לארץ, ועוד שהשמים מאש ומים" (רש"י בראשית א, א, ד"ה בראשית ברא).

וכיון שכן, יש כח מיוחד ב"מים" לטהר את האדם, כי ע"י הטבילה בהם הוא עולה ומתחבר לשורש העליון של קודם הבריאה, ונטהר מכל מה שנטמא בתוך הבריאה, וכמבואר בכמה אופנים בליקוטי הלכות.

ולכבוד חג השבועות נביא לפני הקוראים אחד מהביאורים הנפלאים בזה, המבוארים בליקוטי הלכות הל' הכשר כלים הלכה ד' - שם מגלה מוהרנ"ת סוד ימי הספירה ול"ג בעומר וחג השבועות ע"פ תורה ס"ו, ובתוך הדברים מגלה לנו עומק סוד

פנינים מאירים וחדושים מזהירים מלוקטים מספרי גדולי הצדיקים ז"ע מתוך רשימותיו של הגר"ם שכמעט שליט"א אשר ציין ורשם לפניו לזיכרון.

לקט ספרי"ם

מהיכל אור שבעת הימים הבעש"ט הקדוש

עם זה המנגן, כי טרחא יתירה הוא להזמין לפניו בכל פעם איש חדש בכדי להביא לו להמנגן התעוררות חדש, ועצה היעוצה לזה: **ציוה לנקר את עיניו של המנגן לבל יראה עוד לנצח תואר דמות אדם, וכל זמן שעלה ברצונו לשמוע הניגון הישר בעיניו אמר להמנגן: הנה יש איש חדש בא מקרוב אשר לא שמע מעולם נגינה שלך, ואז נולד אצלו תענוג מחדש, כיון שאין לו עינים לראות תואר אדם וסובר באמת אשר חדשים מקרוב באו. ע"כ המשל (והנמשל הוא, לענין התחדשות בתפילה, שהש"ת נוטל מהצדיק חייו דהאי עלמא, ממילא יש לו תמיד התחדשות לתפילה).**

מקור מים חיים עמוד התפילה מב

אהבה ויראה יהיו יתכן רק בעבודת ה'
שמעתי ממורי הבעל שם טוב זלה"ה שאי אפשר שיהיו אלו שני מידות אהבה ויראה יחד כי אם בעבודת הבורא יתברך שמו. וכן הובא בספרי (פרשת עקב בפסוק ואהבת) וזה לשונו: **שאינן לך אהבה במקום יראה ויראה במקום אהבה אלא במידת המקום בלבד.**

מקור מים חיים נחג

משל להתחדשות בתפילה

משל נאה בשם הבעל שם טוב זלה"ה בלא נמשל: מלך

איסור הוצאה מרה"י לרה"י

רה"י היא שטח המוקף מחיצות

אחד מל"ט מלאכות הוא: איסור הוצאה מרשות היחיד לרשות הרבים. ורשות הרבים מן התורה, היא בב' תנאים: א. שטח שאינו מוקף מחיצות ב. שרבים בוקעים ומתקבצים שם (מחלוקת הפוסקים אם צריך ס' רבוא, או שטח ברוחב ט"ז אמה, ואכמ"ל), וחז"ל גזרו שגם אם אינו מעבר רבים ואינו עשוי להתקבץ בו רבים אם המקום פרוץ בלי מחיצות אסור לטלטל בו יותר מד' אמות, ואסור להעביר חפצים ממנו לרשות היחיד או לרשות הרבים, ושטח כזה נקרא 'כרמלית'. ולכן אין היתר לטלטל בשבת רק בשטח המוקף מחיצות מסביב ואז נקרא 'רשות היחיד'.

הטעות דרה"י היא שטח השייך ליחיד

מי שלא למד ההלכה על בוריה עלול לטעות ולהגדיר הדברים בצורה שונה: 'רשות הרבים' מקום מופקר שאין לו בעלים פרטי, 'רשות היחיד' מקום שיש לו בעלים פרטי. אלא בדבר כלל מקום מופקר או השייך לרבים הוא מקום פרוץ ללא מחיצות ולכן עוברים ושבים בוקעים בו ומתקבצים בו, ואילו מקום שיש לו בעלים פרטי הוא על פי רוב שמור ומגודר שמונע ממנו בקיעת רבים מסביב. אבל באמת אינו כן, שעיקר גזרי רשות הרבים ורשות היחיד נקבע רק לפי מחיצותיה, אם השטח מוקף כדין או לא, וגם מקום מופקר אם הוקף במחיצות כדין דינו כרשות היחיד.

הטעות והגזירה שבימי שלמה

לאחר שנכבשה הארץ ונתיישבו בה בימי שלמה המלך ע"ה, ונשלמה מלחמת האויבים מסביב, הייתה העיר ירושלים מוקפת חומה בדלתות הנעולות בלילה, וכל העיר היה כרשות היחיד גמורה מן התורה, והיה מותר להוציא מן הבתים לרחובות ירושלים וכל שכן מן הבתים לחצר. וראו חז"ל כי נשרש טעות הנ"ל בעיני בני אדם, שהיו אומרים כיון שהבית מיוחד לאדם אחד והוציא מיוחדת לרבים ואף על פי כן מותר להוציא מן הבית לחצר, או חצר שהיא של אדם אחד מותר להוציא ממנה למבוי שהוא מיוחד לרבים, וכן מן הבתים מותר להוציא לרחובות העיר שרבים בוקעים בהם והיא שטח המופקר לרבים, טעו לומר שמלאכת ההוצאה אינה מל"ט מלאכות האסורות בשבת, ומותר להוציא גם מתוך העיר המוקף מחיצות לחוץ לעיר, על כן גזרו חז"ל איסור שלא להעביר גם בתוך העיר מרשות לרשות אחר המחולקת בדירורים אחרים (עפ"י סמ"ג עשין דרבנן א רמב"ם פ"א מהל' עירובין ה"ד ה).

אף שיסוד הגזירה היה שלא לטלטל מרשות השייך לאדם פרטי לרשות השייך לרבים, כמו איסור הוצאה מרה"י לרה"י, מכל מקום יש בזה כמה חילוקי דינים, ואין איסורו דומה לאיסור הוצאה מרשות היחיד לרשות הרבים. ונחלק את הדברים לג' חילוקים:

א. האיסור הוא רק הוצאה ל' שטח מוקף'

האיסור הוא רק הוצאה' להעביר חפצים

מרשות המיוחד לדירה לרשות שאינו מיוחד לדירה (מבית לחצר כדלהלן) או להיפך, אבל בתוך הרשות מותר לטלטל אפילו יותר מד' אמות אם היא מוקפת מחיצות ושבתו בתוכו בבין השמשות בכניסת השבת, אפילו אם הרשות אינו מיוחד לדירה (ובקרפף פחות מב"ס), דעיקר הגזירה היה רק משום מלאכת הוצאה, שלא להעביר מרשות לרשות, אבל הרשות עצמו המוקף במחיצות לא עשו כרשות הרבים או ככרמלית. כמו כן לא נאסר רק דרך הוצאה, לא דרך מלבוש, כמו באיסור הוצאה מוחוץ לתחום (עירובין צא).

לטלטל בחצר כלים ששבתו בבית

אמנם כלים ששבתו בבין השמשות בתוך הבית והוציאיהו לחצר משותפת בשבת [באיסור, או בהיתר דרך מלבוש] נחלקו הראשונים אם מותר לטלטלו בחצר זה יותר מד' אמות: דעת הרשב"א (עבוה"ק ש"ג ס"ב) דאסור להמשיך לטלטלו יותר מד' אמות, דכיון ששבת בבית פרטי ועכשיו נמצא ברשות הרבים מוחוץ לרשותו הפרטי, דינו ככלי הנמצא ברשות הרבים שאסור לטלטלו יותר מד' אמות (כ"ג מדבריו עיי"ש באות רגס שביאר הא דעירובין ע: הטעם דשני הרשויות שולטות בו). ודעת הרמב"ם ורוב הפוסקים דמותר לטלטל בכל החצר המוקף מחיצות (וכ"ה בפ"י רבינו יהונתן בעירובין שם הדיו כמציא), ולמעשה כתב המשנה ברורה דגם למאן דמחמיר, אין להחמיר רק בחצר, אבל בתוך בית של אחר מותר לטלטל (עיי' ס"י ביה"ל סי' ע"ב ס"א ד"ה שמה כהבית מאיד ולא כהאבן העזר, וע"ע חזו"א סי' קד סק"ב דפסק להקל).

על כן אשה שסומכת על העירוב העירוני והוציאה עגלת תינוק מביתה לחדר מדרגות של בית משותף, אם בעלה אינו סומך על העירוב העירוני אין לו להעלות העגלה במדרגות מקומה לקומה, שהרי זה ככלי ששבת בתוך הבית שאסור לטלטלו בחצר לדעת הרשב"א.

ב. איסור הוצאה הוא רק לרשויות חלוקות

האיסור להוציא מרשות לרשות הוא, מבית דירה לחצר משותף, ומבית לבית של שני בעלי בתים (עיי' ביה"ל סי' שע ס"ג ועוד), וכלים ששבתו בבית חמור יותר מכלים ששבתו בחצר, דאילו כלים ששבתו בחצר מותר להעבירם לחצר אחרת אפילו של בעלי בתים אחרים, אבל כלים ששבתו בבית אסור להעביר לבית השייך לאדם אחר. והטעם, דגדר הגזירה היה לאסור ההוצאה מרשות לרשות המחולק בדירורים, שלא יהא נראה כמוציא מרשות היחיד לרשות הרבים, ומכיון שהחצרות אינם מיוחדים לדירה וכולם תשמישם שוה אין נראה כמוציא מרשות לרשות שונה, אבל בית המיוחד לדירה ולדברים צנועים אם מוציא מבית לבית היה מוציא מרשות לרשות שונה (עיי' רש"י שבת ו. קל: ועירובין יב. פט. צא).

בית הוא מקום שמשמש לאכילה אפילו במרחב פתוח, וחצר הוא מקום שאינו משמש לאכילה ולדירה אפילו מקורה וסגורה, על כן בית

מצות 'ביקור חולים' לחולה במחלה מרבקת

כתב הרמ"א (ש"ת סי' כ): "מה שאומר שהוא חולי מתדבק, כולו הבל, ומי שלבו נוקפו אומר כן, כי השם יתעלה הוא המוחץ והרופא. ואם היה כדבריו בטל כל דיני ביקור חולים, כי לא מצינו בשום מקום שחלקו בין חולי מתדבק לשאינו מתדבק, חוץ מלענין בעל ראתן דאסרו לישב בצלו, אבל בשאר חולי לא אמרינן הכי". ע"כ. וכן פסק בשו"ת נוסת הגדולה (יו"ד סי' שלה הגה"ט ב) שיש חיוב מצות ביקור חולים גם בזמן מגפה.

בקונטרס בנין ירושלים (סי' ט) להגאון רבי נחום ירושלימסקי ז"ל ביאר, דאף שכתבו הפוסקים (יו"ד סי' קטז ס"ה) שיש לברוח מן העיר בזמן המגיפה, אין זה משום שהחולי מתדבק, אלא משום דעידן ריתחא היא וניתן רשות למשחית, ומשום ביערותא.

אמנם הגאון מהר"ח פאלאגי בספר נשמת כל חי (ח"ב ח"מ סי' מט) תמה על הרמ"א דעינינו הראות דחולי המתדבק עושה נזק, וכמפורש ברמב"ן בפרשת וירא (י"ט ע"ג) כי אפילו הראות באויר הדבר ובכל החוליים הנדבקים יזיק מאד וידיבקם, על כן העלה שאין חיוב ביקור חולים בזמן מגיפה. ומכל מקום כתב, דמי שאינו מתיירא ואינו בורח מדבר באופל יהלוך, יש לו מצות ביקור חולים, ושומר מצוה לא ידע דבר רע, ורבים מיראי ה' עושים כסדר הזה ואינם ניזוקים כלל ולא תאונה עליהם רעה ואיריכו ימים ושנים. עכ"ל.

הכנסת שבזמניהם דינו כחצר (עס"י שסו סק"ל) והיה מותר לטלטל מבית הכנסת לחצר ללא עירוב. אבל בית הכנסת שבזמנינו שאוכלים שם דינו כבית ואסור להוציא משם לחצר משותף. וכל שכן חדרים שבתוך הבית אף שבדרך כלל אין אוכלים הסעודות רק במטבח וסלון, כיון שמצוי לאכול גם בשאר החדרים דינם כבית, ואסור להוציא מהם לחצר. ולדעת המשנה ברורה (סי' שנה סק"ד) גם בית הכסא שאין אוכלים שם נטפל להבית ודינו כבית. אבל חדר מדרגות דינו כחצר, ואסור להכניס משם לבית אם לא עירבו.

ההוציא מרשותו לרשות משותף

אסור להוציא מביתו לבית משותף, אף שיש לו תפיסת יד בשני הרשויות, דכיון שהרשות השני משותף באחרים הרי זה נחשב כרשות ציבורי כלפי הרשות הפרטי שלו, ושייך בזה הגזירה שיטעו להתייר ההוצאה מרשות היחיד לרשות הרבים (רשב"א בעבוה"ק ש"ג ס"ב רס).

ההוציא מבית דירה לקרפף

מותר להוציא מרשות לרשות השייך לאדם אחד רק כשהרשות השני משתייך לדירה, כמו חצר או מרפסת הפתוח לבית יחיד, אבל אסור להוציא מבית דירה לרשות לקרפף או לגינה של זרעים אפילו אם הם שייכים לאדם אחד (עס"י שנה ס"ו ומש"ב סק"ע יז). ונחלקו הראשונים מה

ובספרו תוכחת חיים (פר' ויחי) הוסיף, דגם הבורחים מן העיר לא נפטרו לגמרי ממצות ביקור חולים וצריכים לשלוח ממון להחזיק ביד החולים לצורך רפואתם, ולתמוך בהם, ולדאוג שלא יהיו החולים בלתי שומר. ע"כ. וכבר האריך החפץ חיים ז"ל בספרו אהבת חסד (ח"ג פ"ג) בגודל שכר 'חברת ביקור חולים' וכתב שכבר נהגו כן בכמה קהילות קדושות שיש להם חברה בקור חולים, והיא מיוסדת לפקח על העלולים בעת חליים אודות רפואתם ואודות מזונותם וכל ענייניהם, ומה טוב ויפה היה אם היה נמצא כן בכל העיירות, כי לפעמים נוגע דבר זה לפיקוח נפש ממש והמעלים אז עין מזה עובר על לא תעמוד על דם רעך. ע"כ.

גם בעת פרוץ מגפת חולי-רע בשנת תקצ"א, במכתב של הגאון רבי עקיבא איגר ז"ל כתב (אגרות סופרים מכתב ל), גם שכרנו אנשים מיוחדים שהורגלו בשימוש חולאים שיהיו תמיד בקביעות בבית הלאצאריט (חדר המרפא) בחדר המיוחד לחולי בני עמנו אשר אין להם מקום מנוחה בביתם לענייני הרפואות, והמשמשים יהיו עיניהם ולבם רק לענייני ההתעסקות עם החולים. ע"כ. גם בשולחן גבוה (שם סק"א) אף שהשיג על הרמ"א שאין להיכנס למצב של ספק נפשות, כתב, דבזמן המגפה יש חברה המיוחדים לפקח על החולים (ועי' תפא"י בועז כתובות פ"ז שכתב, שכשיש ח"ו חולי המתבקת ואפילו ספק מתבקת כחולי-רע וכדו' אסור לשכור ישראלים לשמשו וצ"ע דזה דלא ככל הגן פוסקים).

הדין כשבתוך החצר יש חלק המיועד לגינה, האם נאסר להוציא כלי הבית לחצר או לגינה, ובמשנה ברורה (שם סק"ג) החמיר שלא בשעת הדחק.

ג. להוציא כלים מחצר לחצר

כלים שהיו בבין השמשות בתוך חצר מותר להעבירם לחצר אחרת שאינו מעורבת עם החצר, שכל החצרות כרשות אחת הם כמו שנתבאר. ודוקא אם מניחו בחצר עצמה, אבל אסור להכניסו לבית שבחצר גם אם החצר השני מעורב עם הבית, כיון שאינו מעורב עם החצר ששבת שם (שועה"ר סי' שעב ס"א ועי' להלן).

וכלים שהיו בבין השמשות של ערב שבת בתוך הבית ובאמצע שבת הוציאם לחצר משותף, אפילו אם הוציאם בהיתר [דרך מלבוש או לחצר מעורבת (עי' עירובין צא. וחזו"א סי' ס"ג סק"ה)], אסור להוציא מחצר זו לחצר של אחר שאינו מעורב עם חצר זה, דכלפי כלי זה ששבת בבית פרטי נחשב החצר השני כרשות הרבים.

כלים ששבתו בבית והוציאם בשבת דרך מלבוש לחצר אחרת שאינו מעורב עם בית זה שהוציא משם, וחצר זו מעורב עם בית אחר, אסור לטלטל הכלי מחצר לבית המעורב עמו. אמנם בשולחן ערוך הרב (שם) כתב שאם מניחו בחצר מותר שוב להכניסו לבית, דהחצר חשוב במקום פטור.

רבי יודל ממעדוועדיזוקע (יד)

עתה נספר מעט על ידידותו עם מוהרנ"ת "ידידנו כבוד הרב"

רבי יודל היה בידידות רבה עם מוהרנ"ת ז"ל, וכפי שאנו רואים בספרי מוהרנ"ת שמזכירו כמה פעמים ביותרת הכבוד, ומתארו "ידידנו כבוד הרב", ופעם כתב עליו "כבוד ידידי הרב". ובמכתביו הוא נזכר כמה וכמה פעמים.

ובעת שנסע מוהרנ"ת בשנת תקס"ג על החתונה של בת רבינו ז"ל הרבנית מרת שרה עם רבי יצחק אייזיק, לעיר מעדוודובקא, פגע אז בכפר אחד ביום הפורים את רבי יודל, שנסע אז ג"כ לרבינו ז"ל, וקרא אז רבי יודל את המגילה, ובתחילה היה מעיין ר' יודל בכונת האר"י זצוק"ל בסידורו של מוהרנ"ת, כי רבי יודל נהג עצמו לעיין הרבה בכונת האר"י ז"ל על פי ציווי רבינו ז"ל. ואח"כ באו שניהם לרבינו ז"ל לכפר מעדוודובקא קודם סעודת פורים (אנשי ברזל ערך רבינו ז"ל אות ב').

רבינו ז"ל כיוון על מוהרנ"ת ז"ל

בשנת תקס"ב כשכנס רבינו זצוק"ל לברסלב, באותן הזמנים אמר רבינו ז"ל: "איך זעה א נשמה אויף דער אוקריינא" = "הנני רואה נשמה באוקריינא" סמוך לברסלב, ואמר זאת לר' יודל, ושיבח מאוד את הנשמה, והאריך רבינו ז"ל אז בשבחים גדולים על זה, ומריבו השבחים לא רצה ר' יודל להאמין שרבינו ז"ל כיון על מוהרנ"ת ז"ל. אך אחר הסתלקות רבינו ז"ל בעת שמוהרנ"ת התחיל להנהיג את אנ"ש וחדש חידושי תורה נפלאים, וקירב את בני הנעורים, אז הבין רבי יודל שרבינו ז"ל כיוון על מוהרנ"ת, ולכן שלח את בניו [אפשר הכוונה לנכדיו] למוהרנ"ת, ואמר אז ר' יודל, שלסחר עם בני הנעורים בענין יראת שמים, זה הענין מסר רבינו ז"ל למוהרנ"ת זה (אנשי ברזל שיחות מרבינו ז"ל אות ה', וכן בסדר התקרבות מוהרנ"ת את ה').

חיווק מוהרנ"ת למקורבי רבי יודל

בשנת תקפ"ב בעת שנסע מוהרנ"ת לארץ ישראל נסע דרך מקום מגוריו של רבי יודל, ופגש שם ב' חסידי ברסלב שהיו מקורבים לרבי יודל, ובעת שבאו לקבל פניו לא מצאו אותו בביתו, והיה להם חלישות הדעת מזה, ומוהרנ"ת חזקם והחייה אותם שלא יפלו ברוחם כמסופר בימי מוהרנ"ת ח"ב וז"ל:

ו"שם נמצאו שני אנשים מבני הנעורים שבאו מק"ק מעריאד לר' יודל נ"י, לשמוע ממנו דברי אלקים חיים מתורתו של רבינו ז"ל, ולא יכלו להגיע על שבת, ושבתו בכפר אצל ר' בער הג"ל, ושם שמעו שר' יודל הג"ל אינו בביתו בק"ק מעדוועדיזוקא, ובאו לכאן ביום א' לטשערין, ולא מצאו אותו גם שם, כי נסע לצורך פדיון שבויים. ושני אנשים האלה היה להם צער גדול מאד ועמדו בפחי נפש, ומצטערים הרבה, כי הם עניים ומסרו נפשם לבא לכאן אחרי מניעות גדולות וחסרון כסף, כמפורסם עוצם המניעות כשרוצין להתקרב אליו, ואחר כל אלה לא מצאו מבוקשם, ובתוך כך באתי אנכי לשם כנ"ל, בעת שהם היו מוכנים כבר לחזור וליסע לביתם, ונתעכבו שם קצת.

"ודיברתי עמהם קצת וניחמתי אותם הרבה, ואמרתי להם: הלא אנו רואין כבוד בני אדם נוסעים לאיזה אדון, כדי לפעול אצלו איזה דבר, בשביל עסקי פרנסה או לעשות עמא איזה ומתן, ואין מוצאים אותו וצריכין לחזור, וכל ההוצאה והטרחא היתה בחינם לגמרי, ואף על פי כן חוזרים ונוסעים עוד הפעם, ועל פי רוב מזדמן שנוסעים לאדונים פעמים הרבה ואין מוצאים אותם בביתם, או שמוצאים אותם בביתם אבל אי אפשר לכנסו להם כי הם טרודים בעסקים אחרים.

"על אחת כמה וכמה אלפי אלפים ורבי רבבות קל וחומר כמה וכמה יש לבוא ולחזור ולבוא בשביל להתקרב לאנשים כשרים אמיתיים, שיכולים לקבל מהם חיות דקדושה, שיהיו טובה לפניו לעולמי עד ולנצח נצחים, וכפרט כנוסעים בשביל דבר שבקדושה, אפילו אם אין משיגין הדבר, אי על פי כן היגיעה בעצמה אינה נאבדת לעולם, כי על כל פנים כוננתו היתה לטובה, ובוודאי ישלם ה' שכר כל פסיעה ושכר כל פרוטה ופרוטה שהוצאתם על הוצאות, כי שום פסיעה ושום נונעה בשביל איזה דבר שבקדושה אינו נאבד לעולם, אפילו אם אין זוכין להשיג הדבר ההוא, והזכרתי אז לפניהם מה שראיתי בספר על פסוק טוב אחרית דבר מראשיתו וכו', ואין כאן מקומו, ובזה ניחמתי והחזקתי אותם קצת, ונסעו לשלום" (ימי מוהרנ"ת ח"ב, אות ל"ג)

והצניע לכת

זכרנו שהספדתי את אמי ע"ה (שהסתלקה בערב פסח), שהתייחדה והצטיינה מאד בצניעותה, ולא יצאה לעולם לרחוב בלא כיסוי רדיד', וגם הייתה מאד נקייה ובעלת אצילות חזרתי אז על דברי המדרש (אוצר המדרשים - מדרש אשה א) שראיתי אז בסמוך לפטירתה. על הפסוק (מלכים ב' ד' א) - "ואשה אחת מנשי בני הנביאים צעקה אל אלישע לאמר" - שם מבואר גודל עוצם הזכייה של הנשים הכשרות שבגללן העולם מתקיים, וזה לשון המדרש שם: "זה הוא שנאמר ברוח הקודש על ידי שלמה מלך ישראל 'שקר החן והבל היופי אשה יראת ה' היא תתהלל' - כשביקש הקדוש ברוך הוא לברוא חוה, ראה שיוצאת ממנה נשי דור המבול ודור הפלגה שמחטיאות את בניו, וחזר וראה שיוצאת ממנה שרה רבקה רחל ולא, וראה שיוצאת ממנה איזבל שמחטיאה את נביאי הבעל, וחזר וראה שיוצאת ממנה אשת עובדיה שמכללת בני הנביאים, אמר, אם אני בורא חוה שנקראת 'אחת' - אפילו בשביל אחת דיי, שנאמר 'ויקח אחת מצלעותי', ע"כ.

היוצא לנו מדברי המדרש הללו, שכאשר הקב"ה רצה לברוא את העולם וראה שיוצא נשים בלתי צנועות בעולם, לא רצה לברוא אותן, עד שראה את הצנועה הנקראת 'אחת' - שהיא האחת היחידה והמייוחדת בצניעותה, ובעבורה ובעבור שכמותה כדאי לעולם להתקיים, כי 'מידה טובה מרובה על מידת פורענות - אחת לחמש מאות' (רש"י שמות לד, ז).

אני אומר זאת לפעמים נשים שאינן יכולות לסבול שהבעל שלהם עוצם עיניו מראות ברע, כגון בלכתו לרחוב וכדומה, כי נראה להם שהוא מחמיר ו'רפום' יתר על המידה, ואני מסביר להן, שאדרבה ההיפך הוא הנכון, האשה צריכה להיות שמחה ומאושרת אם היא זוכה לבעל שלא נותן עיניו במה שאסור ונוהג בקדושה ובטהרה.

היתה לי אחות שהתגוררה במירון, וסיפרה שפעם ניגשה אליה אשה אחת שלא הייתה שומרת תורה ומצוות, וביקשה ממנה ברכה. ביכיה אותה אחותי בברכה קצרה זו: 'ה' יעזור, שתינשיא לבעל שיש לו אלקים אחד ובית אחד!' הדברים המוחמקים נכנסו בליבה והבינה היטב את משמעותם, ולבסוף חזרה בתשובה.

וכך גם לעניינינו, מי ששומר את עיניו, יש לו אלקים אחד ובית אחד, אך מי שמפקיר עיניו יכול על ידי רעה להכניס עבודה זרה ושאלו תחתיות ממש בתוך קודש הקדשים ה' ירחם, ועלול להגיע על ידי זה לפגם של בני תמורה רחמנא ליצלן.

יש לזכור כי אשר הבית והנעימות האמיתית הוא רק כשנהגים בצניעות, ואף שנדמה לפעמים שיש איזה נועם אצל המופקרים רחמנא ליצלן - צריך לדעת כי אין בזה שמץ של אמת כלל וכלל, כי באמת אין שום אימון בין איש לאשתו, אין שם שלום ולא שלווה, וחיייהם אינם חיים, בפשיטות גמורה.

והכלל, שיש להרבות בנועם שיח לבאר לנשים גודל מעלת הזכייה של גדרי הקדושה והצניעות. וצריך לדעת שכל תוספת בצניעות יש בה ודאי חשיבות יתירה, ויש להוסיף בה יותר ויותר.

ועל כן, בשעה שאשה זקוקה לישועה - תקבל על עצמה להוסיף בדבר שבצניעות, ובזה תיוושע. ואכן רואים עין בעין ישועות גדולות על ידי זה.

הכרתי אדם גדול אחד שהיה מפורסם והיו לו חסידים הרבה, וכל בניו גדלו כראוי וכיאות. וסיפר שהייתה לו הנהגה קבועה, שבכל יום היה מדבר עם כל אחד מילדיו, והגם שהייתה לו משפחה גדולה ברוכת ילדים, נהג לדבר עם כל אחד מהם בכל יום. ובאמצע דבריו היה מכניס איזה דיבור של אמונה או של צניעות, וכך נהג מדי יום ביומו.

וראוי לזכור זאת; להכניס ולהשפיע בילדים מעלת הצניעות, שזוכים על ידה לעולם הבא, וזוכים לבנים תלמידי חכמים, וקעין מה שאמרו חז"ל (מגילה י'): 'כל כלה שהיא צנועה בבית חמיה, זוכה ויוצאין ממנה מלכים ונביאים', וכל אחד הרי רוצה שיוטב לו בזה ובבא, והצניעות היא גורם לזכות על ידה לכל הטובה, כי עושים בזה רצון ה', ועל ידי זה הוא שומר את הצנועות מכל רע.

בד בבד יש להחדיד בילדים עוז ותעצמות בהליכתן בצניעות, שאם הן רואות אחת מחברותיהן ההולכת שלא בצניעות הרי אותה לידה שהולכת שלא בצניעות היא זו שצריכה להתבייש מפניהן ולא להיפך, ויעמדו בגאון ובעוז בצניעותן ובכיסוי כל הנצרך כראוי, וכמו שאמרו ב'שולחן ערוך' (או"ח סימן א') 'ולא יתבייש מפני בני אדם המלעגים עליו בעבודת השם יתברך!'

<p>קבלת חסידיו ברסלב ש"ס דברי חסידים מוהר"ן מברסלב זצ"ל שיחת התורה ר' יעקב משה שכטער שליט"א</p>	<p>ובאו מולם נברית יחד חנו לחידושי בורא לאברכי מבורח סודותינו כי פנינו נחמתי לביטח ענין לית תשועות עליו הרה"ח ר' שאול סיריטה שליט"א</p>	<p>ברכת מול טוב להר"ר יעקב יוסף אייבנאך ה"וי ולאביו הרה"ח ר' יהודה אייבנאך שליט"א ולחונתו הרה"ח ר' ישעי פיינד שליט"א להלל ולתלת התבונה יה"ר שיובה לנעול לתורה לחופה ולמעשים ולרוב נחת דקדושה</p>	<p>ברכת מול טוב להר"ר משה ברוך פראנק ה"וי ולאביו הרה"ח ר' חיים אריה פראנק שליט"א להלל ולתלת התבונה יה"ר שיובה לנעול לתורה לחופה ולמעשים ולרוב נחת דקדושה</p>
<p>ברכת מול טוב להר"ר חיים מנחם לייבא שליט"א להלל ולתלת התבונה ע"ג בעשתי"ט יה"ר שיובה לנעול לתורה לחופה בדרך רביה"ק זיע"א</p>	<p>ברכת מול טוב להר"ח ר' צבי אריה שריינברג שליט"א להלל ולתלת התבונה ע"ג בעשתי"ט יה"ר שיובה לנעול לתורה לחופה בדרך רביה"ק זיע"א</p>	<p>ברכת מול טוב להר"ח ר' יעקב ברוך שליט"א להלל ולתלת התבונה ע"ג בעשתי"ט יה"ר שיובה לנעול לתורה לחופה בדרך רביה"ק זיע"א</p>	<p>ברכת מול טוב להר"ח ר' יעקב ברוך שליט"א להלל ולתלת התבונה ע"ג בעשתי"ט יה"ר שיובה לנעול לתורה לחופה בדרך רביה"ק זיע"א</p>
<p>ברכת מול טוב להר"ר יואל געוויין ה"וי להלל ולתלת התבונה ע"ג בעשתי"ט יה"ר שיובה לנעול לתורה לחופה ולמעשים ולרוב נחת דקדושה</p>	<p>ברכת מול טוב להר"ח ר' יעקב ברוך שליט"א להלל ולתלת התבונה ע"ג בעשתי"ט יה"ר שיובה לנעול לתורה לחופה בדרך רביה"ק זיע"א</p>	<p>ברכת מול טוב להר"ח ר' יעקב ברוך שליט"א להלל ולתלת התבונה ע"ג בעשתי"ט יה"ר שיובה לנעול לתורה לחופה בדרך רביה"ק זיע"א</p>	<p>ברכת מול טוב להר"ח ר' יעקב ברוך שליט"א להלל ולתלת התבונה ע"ג בעשתי"ט יה"ר שיובה לנעול לתורה לחופה בדרך רביה"ק זיע"א</p>

נערך ע"י הרה"ח רבי נחמן שווארץ שליט"א בעמ"ס 'אוצרות עלים לתרומה'